

„Győr spiccben”

Fenesi Bianka

Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar
Andragógia szak (nappali) II. évfolyam

Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna (egyetemi docens)

A pályázat a „Győr spiccben” címet viseli, amelyet a fotósorozat kiválasztásánál közösen alkottunk meg Lanczendorfer Zsuzsanna tanárnővel. A tánc világa és a balett fotózása már régóta foglalkoztatott, és így alakult ki a témaválasztás is.

Győr híres nemzetközileg is elismert társulatáról, a Győri Balettről. 1979 óta fontos részét képezi a város kulturális életének, rengeteg sikeres előadást tudhat maga mögött a kar és az egyéni táncosok, valamint a koreográfusok is. Minden évben részt vesznek külföldi és belföldi turnékon egyaránt. A közönség mindvégig kitartott a Győri Balett mellett, még a legnehezebb időkben is. Győr már többször volt a tánc fővárosa, valamint idén rendezték meg a IV. Táncművészeti biennálét rengeteg táncos közreműködésével.

A fotózást 2008-ban kezdtem el egyfajta hobbiként, mert érdekelték a természet apró csodái, a színek, a tájak. 2009-ben elindultam egy Győr-Moson-Sopron megyei pályázaton, a Kisfaludy Napok fotó kategóriában meghirdetett pályázatán, ahol arany minősítést értem el Nyomolvadás című fotómmal. Ez adott egy olyan motivációt a fotózással kapcsolatban, hogy elkezdtem tudatosan foglalkozni vele, és beiratkoztam egy tanfolyamra. Először csak a természetfotózásban találtam meg önmagam, majd egyre inkább az emberek felé kezdtem fordulni. Mindenféle területen fotóztunk, de valahogy mindig azok álltak hozzám közelebb, ahol emberi érzéseket tudtam megörökíteni. Eleinte gyerekeket fotóztam, ahogy álmodoztak, belefeledkeztek a játékba. Elindultam ismét egy fotópályázaton, amelynek a címe: Mint a mesében, ahol a Magyar Fotóművészek Világszövetsége díját nyertem el Hamupipőke című alkotásommal. A fotózás iránti érdeklődésem és szeretetem még inkább nőtt ez után az elismerés után. Élveztem a nehezen megoldható kihívásokat a fotózás területén. Így volt ez a táncfotózással is. Talán ez is az egyik legnehezebb területe a fotográfiának, mert színpadi körülményeknél viszonylag kevés fény van, a mozgás kimerevítéséhez meg viszonylag kis záridőre van szükségünk, de ugyanilyen nehéz a táncosok érzéseinek kifejezését, törekénységüket megjeleníteni egy-egy fotón.

Életemben először akkor fotózhattam balettot, amikor a fotós tanárom, Pillák István elvitt bennünket egy fotós főpróbára a győri Zsinagógába. Itt egy különleges előadást láthattam Sóthy Virág Harangozó-díjas táncművész főszereplésében. Annyira elragadott a pillanat, hogy vannak olyan tehetséges táncosok, akiknek minden mozdulata fotóra illő. Mindig is csodáltam a táncosokat, talán a balettosokat még inkább, a kitartásukért,

az elhivatottságukért, a mozgás szeretetéért. Teljesen elvarázsoltak ezek a mozdulatok, és minden vágyam az volt, hogy minél többször örökíthessek meg ilyen harmóniát, ami a táncból árad. Később többször is részt vehettem fotós főpróbákon, különböző stílusú és műfajú előadások keretein belül. Volt köztük modern és klasszikus balett is. Innen indult egy balettos fotósorozat elkészítésének ötlete, amelyet folyamatosan szeretnék bővíteni az elkövetkezendő időkben.

2012-ben a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Karán meghirdetett Város című fotópályázaton különdíjat kaptam Az én világom című alkotásomra. Ez a pályázat közel állt hozzám. Azt próbáltam megjeleníteni, hogy az ember hogy jelenik meg a városban.

Győrt gyönyörű városnak tartom, ahol különleges épületek, terek, városrészletek is megtalálhatóak, amelyek ugyanúgy inspiráltak a képek elkészítésénél. Ami a sorozat fotóiban közös vonás, hogy mindegyiken van egy olyan motívum, ami vezeti a szemet a kompozíció fő tárgyára. Azért készítettem a fotókat a balett terem zárt ajtaján kívül, a balett korláttól távolabb, mert megpróbáltam kiemelni, hogy ez nem csak abban a közegben válhat értékteremtővé, hanem bárhol, bármilyen környezetben, bármilyen körülmények között. Sokan elfelejtik, hogy a színház, a balett, a tánc milyen kultúrákövetítő és közösségformáló szereppel bír. Erre is szeretném felhívni a figyelmet ezzel a fotósorozattal, hogy felismerjük ennek értékét.

Az első kép a párhuzamokról szól, átlókról, a vonalakról, amik vezetnek a néző szemét a spicc-cipő irányába. A háttérben elmosódva kivehető a Városháza épülete is. A Városház téren készült a fotó az alábbi adatokkal blende: f3.5, záridő: 1/1000 s, ISO: 100. A szűk vágás kiemeli a székek vas lábait és a spiccen álló balett táncos lábát. A rüszv vonala teljesen azt az ívet követi, amit a szék lábai is, így alkotnak egy párhuzamot a képen. A törekénység és az erő szimbóluma jelenik meg a fotón. A balettosoknál ezt a két antagonista tulajdonságot kell egyesíteniük, hogy ki tudják fejezni magukat egy-egy szerepben. Valamint ugyanez a könnyedség kell, hogy megjelenjen egy ugrásnál is, ami kívülről szemlélve, egy lágy, lendületes, ugyanakkor nagy precizitást, pontosságot és erő kifejtést igényel. A fotón Borbély Tamara látható, a Győri Tánc- és Képzőművészeti Szakiskola végzős tanulója.

A második fotón észrevehető az a kontraszt, ami miatt mindenképpen szerettem volna külső helyszínen megjeleníteni a balettművészetet. A póz lágyágából és a lépcső köveinek merevségéből adódó ellentétben is rejlik a fotó fő esztétikai értéke. Az

elkopott balettcipő a megszámlálhatatlanul sok gyakorlást szimbolizálja, ami segített elérni a gyerekkori álmok valóra váltását. Belső és külső küzdelmek sorát élhette át a táncos, mire eljutott az önmegvalósításhoz. A kitartás fontos elme a táncnak, ugyanúgy, ahogy az életnek is. Úgy hiszem, hogy a táncosok ezt már kisebb korban elsajátítják és ez csakis előnyükre válik. Ez a fajta kitartás a mozgás szeretetéből adódik, és semmi máshoz nem fogható. A fotó a Káptalandomb egyik kisebb utcájában készült az alábbi adatokkal: blende: f 1.8, záridő: 1/640 s, ISO: 100.

A harmadik fotón Csokán Vivien balett táncos látható a Káptalandombon lévő Romtemplom egyik alapkövénél. A mozdulat gyengédséget sugároz, amely a háttérben lévő kövek rusztikusságától még inkább hangsúlyossá válik. Az előtérbe kerül a spicc-cipő és a feszes lábtartás, ami precizitást sugall. A táncos tiszteli a táncot, fegyelmezett és elszánt, hogy a legmagasabb szinten űzhesse azt. A fotó blende: f9, záridő: 1/160 s, ISO: 100 beállításokkal készült. A mélységélesség nagyságának azért is van szerepe, mert a háttér is fontos részét képezi a képnek.

A negyedik kép a táncosok személyiségére hívja fel a figyelmet. Mindegyikőjük egyedi, személyisége tükröződik minden mozdulatában a színpadon, a balett teremben, az utcán, mindenhol. A magas sarkú cipő a megfelelést szimbolizálja a társadalom elvárásaival szemben, de egy táncos soha nem feledkezhet meg a „másik énjéről” sem. A hétköznapi életben is ugyanolyan következetesnek, precíznek kell lennie, mint amilyen a próbákon, előadásokon. Egy táncos mindig is táncosként kell, hogy viselkedjen, mert ezzel példát mutat a többi ember számára. A fotó blende: f1.8, záridő: 1/640 s, ISO: 100 beállításokkal készült Győr egyik sikátorában, ami a belvárosban található.

A fotográfiával is érzéseket kell kiváltanunk az emberekből, gondolatokat ébresztetni, hogy elmerüljenek az apró részletekben, a kép egészében, a fény és árnyék közti átmenetekben, merjenek álmodozni és kilépni a mindennapi problémáikból. Nehéz megjeleníteni a baletthez kapcsolódó összes érzést, de ezen fotók mindegyike egy-egy területet emel ki abból a világból, amit nagyon sokan nem ismernek, vagy nem éltek még át. A balett olyan mélységekbe és magasságokba képes eljuttatni az embereket, ahol még soha nem jártak. Ez persze, azért is alakul ki, mert a mozgás, a zene és a látvány együttesen adja a balett szép cselekményét.

Számomra fontos a harmónia a fényképeknél, mert ez egy olyan belső egyensúlyt közvetít a befogadó számára, ami már nehezen elérhető a mai világunkban. Ha egy fotó felkavaró, drámai akkor csakis abból a szándékból, hogy valamilyen példaértékkel, katarzis élménnyel szolgáljon a néző számára, ami idővel feloldódik benne.

A fotók egy Canon (500D-vel valamint egy 60D-vel) digitális tükörreflexes fényképezőgéppel készültek 2011-2012-ig Győrben.